

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ξεκίνησαν στο Μέτσοβο το Σάββατο 9 Σεπτεμβρίου οι φθινοπωρινές εκδηλώσεις της Πινακοθήκης Ε. Αβέρωφ, αφιερωμένες φέτος στη μνήμη του Ιδρυτή της, Ευάγγελου Αβέρωφ-Τοσίτσα, με τη συμπλήρωση των δέκα χρόνων από το θάνατό του.

Την έκθεση "**Συλλογές Ευάγγελου Αβέρωφ: ταξιδεύοντας στο χρόνο**" εγκαινίασε ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. **Απόστολος Κακλαμάνης**, ο οποίος ανέφερε ανάμεσα σ' άλλα, τα εξής:

" Κεντρικός άξονας αυτής της σύναξης είναι ένας άνθρωπος, ένας αληθινός ευπατρίδης, ευαίσθητος συγγραφέας, οξυδερκής συλλέκτης: ο Ευάγγελος Αβέρωφ. Ένας σημαντικός πολιτικός, που υπηρέτησε την πατρίδα από πολλούς υπουργικούς θώκους και λάμπρυνε το Ελληνικό Κοινοβούλιο για πολλές δεκαετίες, με το μεστό και καλλιεπή λόγο του.

Στη σημερινή εποχή της άκρατης εξειδίκευσης και της υποτίμησης των δημιουργικών ικανοτήτων των ανθρώπων μπροστά στο φάσμα της ατομικής καταξίωσης με κάθε μέσο, το παράδειγμα του Ευάγγελου Αβέρωφ είναι πολλαπλά σημαντικό. Ξαναφέρει στο προσκήνιο τον πολίτη της ιδεατής δημοκρατικής πολιτείας, προαναγγέλοντας ταυτόχρονα τη νέα διάσταση της πολιτικής: αυτή της μέριμνας για τον άνθρωπο, τόσο στην καθημερινότητά του όσο και στο πεδίο της υψηλής διάνοησης και των σύνθετων δημιουργικών του αναζητήσεων. Της πολιτικής ως κατάθεσης γνώσεων και ψυχής, ως αφειδώλετης προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο, ως δημιουργικής συντήρησης της ιστορικής μνήμης, αλλά και ως οράματος για το μέλλον.

Για όλους αυτούς τους λόγους, η Βουλή των Ελλήνων έθεσε τις εκδηλώσεις αυτές υπό την αιγίδα της, με ιδιαίτερη τιμή. "

Η έκθεση θα διαρκέσει ως τις 15 Ιανουαρίου 2001 και περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικά αντικείμενα τέχνης από όλο το εύρος των συλλογών του Ε. Αβέρωφ-Τοσίτσα, που σήμερα κοσμούν διάφορους μουσειακούς χώρους, πολιτιστικά ιδρύματα και ιδιωτικές συλλογές. Αποτελείται από δέκα ξεχωριστές ενότητες: αντικείμενα αρχαίας ελληνικής τέχνης / παλαιοχριστιανικά σκεύη / βυζαντινές εικόνες / νομίσματα / πιάτα 19ου αι. με ιστορικές παραστάσεις / χάλκινα σκεύη / αργυρά σκεύη - κοσμήματα / όπλα-σπαθιά / παλαιά βιβλία / έργα ζωγραφικής νεοελληνικής τέχνης 19ου και 20ου αι. Η επιμέλεια της έκθεσης ήταν της **Όλγας Μεντζαφού-Πολύζου**, ενώ τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό έκανε η **Σόνια Χαραλαμπίδου-Διβάνη**.

Το **Συμπόσιο "Τέχνη και Συλλέκτης"**, πραγματοποιήθηκε στο ασφυκτικά γεμάτο Συνεδριακό Κέντρο του Μετσόβου, με την παρουσία εκπροσώπων του κράτους και της εκκλησίας και πάνω από 300 καλεσμένων από το χώρο της τέχνης, κυρίως καλλιτέχνες,

συλλέκτες, εκπρόσωποι μουσείων και πολιτιστικών φορέων, ιστορικοί της τέχνης, δημοσιογράφοι και άνθρωποι των γραμμάτων και της τέχνης από όλη την Ελλάδα.

Εισηγητές την πρώτη μέρα του Συμποσίου ήταν: η κ. **Νέλλη Μισιρλή**, ιστορικός της Τέχνης και επιμελήτρια της Εθνικής Πινακοθήκης, η οποία ανέλυσε ιστορικά το φαινόμενο του "Συλλέγειν" και μίλησε για τη συμβολή των συλλεκτών στη γένεση των μουσείων, με ιδιαίτερη αναφορά στη δημιουργία της Εθνικής Πινακοθήκης της Ελλάδας· η κ. **Αλίκη Μορδεχάι**, ψυχολόγος, η οποία μίλησε για την ψυχολογία του συλλέκτη και ανέλυσε τις διαφορετικές περιπτώσεις συλλεκτών, καθώς και τα κίνητρα, τις απολαβές και τις βαθύτερες ανάγκες που εκφράζονται μέσα από τη συλλεκτική δραστηριότητα· η κ. **Ειρήνη Οράτη**, ιστορικός της Τέχνης, η οποία μίλησε για τις συλλογές μουσείων και πολιτιστικών Ιδρυμάτων και το σκεπτικό δημιουργίας των συλλογών τους, και αναφέρθηκε στον ιδιαίτερο ρόλο τους ως συλλέκτες-φορείς, αλλά και στους παράγοντες που επηρεάζουν τις επιλογές τους· και τέλος, η κ. **Αφροδίτη Κούρια**, ιστορικός της Τέχνης, στην εισήγηση της οποίας αναπτύχθηκε το φαινόμενο του συλλέκτη-μαικήνα στην ελληνική εκδοχή του και φωτίστηκαν πτυχές από τη συλλεκτική δραστηριότητα και την προσφορά ξεχωριστών περιπτώσεων Ελλήνων συλλεκτών, όπως του Αντώνη Μπενάκη, του Διονυσίου Λοβέρδου και άλλων.

Την δεύτερη μέρα του Συμποσίου έγινε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα "Ο συλλέκτης σήμερα: προβληματισμοί, προοπτικές". Συντονίστρια της συζήτησης ήταν η διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης, κ. **Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα**. Από τους συμμετέχοντες, η κ. **Ντόλλη Γουλανδρή**, πρόεδρος του Ιδρύματος Ν.Π. Γουλανδρή και ιδρύτρια του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, αναφέρθηκε στην προσωπική της πορεία ως συλλέκτρια, μια σταδιακή πορεία μέσα απ' την οποία έφτασε βήμα βήμα να επιδιώκει την όλο και καλύτερη λειτουργία του μουσείου της, ενώ εξέφρασε την έγνοια και αγωνία της για την τύχη που θα έχει στο απώτερο μέλλον ένα τέτοιο έργο ζωής, εκφράζοντας μάλιστα την πρόβλεψη-ευχή πως θα επιληφθεί με κάποιο τρόπο το κράτος. Ο επιχειρηματίας κ. **Βασίλης Βαλαμπούς**, γνωστός συλλέκτης έργων ζωγραφικής Περικλή Πανταζή, Μπουζιάνη, Παπαλουκά και άλλων, τόνισε ότι το πάθος του συλλέκτη είναι προσωπικό και μη μεταβιβάσιμο στις επόμενες γενιές· ότι ο συλλέκτης δεν περιμένει την καταξίωση μέσα από τη συλλογή του και οπωσδήποτε η δημιουργία της συλλογής δεν μπορεί να θεωρηθεί μια επένδυση οικονομική, αφού τα χρήματα που ξοδεύει για να την αποκτήσει-ασφαλίσει-συντηρήσει και να πληρώσει τις μεγάλες εισφορές στους μεσάζοντες και στο κράτος, δεν αφήνει στο ενεργητικό του συλλέκτη παρά το "οπτικό μέρισμα" μόνο. Ο κ. **Μάνος Χαριτάτος**, πρόεδρος του ΕΛΙΑ (Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο) μίλησε για τις συλλογές "εφήμερων" και "ευτελών" αντικειμένων, για την αξία τους στην διάσωση πληροφοριών και γνώσης του παρελθόντος, καθώς και τη συμβολή τους στην πιο εύληπτη κατανόηση από το κοινό της εποχής και του χώρου όπου ανήκαν. Η κ. **Κατερίνα Κοσκινά**, επιμελήτρια της αξιολογής συλλογής έργων τέχνης της Alpha Bank, παρατήρησε πως οι μεγάλες ιδιωτικές συλλογές περισσότερο προσφέρουν παρά δέχονται βοήθεια από το κράτος, το οποίο δυσκολεύει ακόμα περισσότερο την κατάσταση με φορολογικά νομοσχέδια που δεν ευνοούν την υπόθεση της Τέχνης. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε: "αν αγοράσουμε ένα έργο για να το δωρίσουμε στην Εθνική Πινακοθήκη, πάλι θα πρέπει να πληρώσουμε φόρο δωρεάς στο ελληνικό κράτος, που είναι συγχρόνως και ο αποδέκτης της δωρεάς". Ο κ. **Παναγιώτης Τέτσης**, γνωστός ζωγράφος και ακαδημαϊκός, μίλησε για την επιλογή του να αφήσει έναν σημαντικό αριθμό δικών του έργων στην Εθνική Πινακοθήκη, με ελάχιστους

μάλιστα όρους και δεμεύσεις, και εξέφρασε την αντίθεσή του στην τάση πολλών ζωγράφων να δημιουργούν μικρά αποκεντρωμένα μουσεία με τα έργα τους. Ο κ. **Γιώργος Οικονομόπουλος**, νομικός εξειδικευμένος σε θέματα συναφή με την Τέχνη, διαφώτισε το κοινό με καίριες παρεμβάσεις του πάνω στις ιδιαιτερότητες της νομοθεσίας, απαντώντας στις αγωνίες των συλλεκτών σχετικά με τον καλύτερο τρόπο προστασίας των συλλογών τους. Παρόλα αυτά, στη **συζήτηση με το κοινό** που επακολούθησε, ο κ. Ίων Βορρές, δημιουργός του γνωστού Μουσείου Βορρέ στην Παιανία, παρατήρησε πως ύστερα από 20 χρόνια αρνητικής εμπειρίας με το κράτος, και φορολογιών που θα γονάτιζαν και τον πιο σθεναρό οραματιστή, πολύ θα ευχόταν να ήταν σήμερα απαλλαγμένος από τις νομικές δεμεύσεις του φορέα που ο ίδιος δημιούργησε, ώστε να διαθέσει κατά βούληση τα κομμάτια της συλλογής του. Η συζήτηση έκλεισε με την πρόταση της κ. Λαμπράκη-Πλάκα και του κ. Τέτση για τη δημιουργία ενός **"Μουσείου του Συλλέκτη"**, δηλαδή ενός φορέα-αποδέκτη των δωρεών από συλλέκτες και καλλιτέχνες -- ένα είδος εικαστικού "πάρκου", με απεριόριστο χώρο για επέκταση, όπου θα εκτίθενται συγκεντρωμένα ανά αίθουσα τα έργα του κάθε συλλέκτη ή καλλιτέχνη-δωρητή.

Το Συμπόσιο έκλεισε με την υπόσχεση της προέδρου του Ιδρύματος Ε. Αβέρωφ-Τοσίτσα, κ. Τατιάνας Αβέρωφ-Ιωάννου, να εκδοθούν τα **πρακτικά του Συμποσίου** το συντομότερο δυνατόν.

Αποκλειστικός χορηγός του Συμποσίου ήταν η **Alpha Bank** ενώ κύριοι χορηγοί των εκδόσεων μνήμης Ευάγγελου Αβέρωφ ήταν οι **Πάρις και Καίτη Κυριακοπούλου**. Συγχορηγοί της έκθεσης ήταν το **Ίδρυμα Βαρώνου Μιχαήλ Τοσίτσα**, η **Κατώγι Αβέρωφ Α.Ε.**, το **Ίδρυμα Εγνατία Ηπείρου** και η **Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως Α.Ε.**

Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται με την υποστήριξη του **Υπουργείου Πολιτισμού** και τελούν **υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων**.